



Deze week in het lobbymemo:

Verlagen Tweede Kamer

- Plenair tweeminutendebat verkeersveiligheid
- Plenair Tweeminutendebat Arbeidsmigratie
- Commissiedebat leefomgeving
- Commissiedebat klimaat en energie
- Commissiedebat spoor
- Commissiedebat Vreemdelingen- en asielbeleid
- Commissiedebat: Informatiebeveiliging bij de overheid
- Commissiedebat: Mensenhandel en prostitutie
- Hoorzitting: Microsoft en de Recall AI-toepassing

Stemmingen

- 10 september

Eerste Kamer

- Deskundigenbijeenkomst Energiewet

Commissieagenda Tweede Kamer

Plenaire agenda Tweede Kamer

Plenaire agenda Eerste Kamer

Brussel

- Update vorming nieuwe Europese Commissie
- Draghi-rapport: toekomst van het Europees concurrentievermogen
- Europese Week van Regio's en Steden

- Agenda Europese Comité van de Regio's
- Agenda Congres Raad van Europa

Verlagen Tweede Kamer

Plenair tweeminutendebat verkeersveiligheid

Woensdag 11 september werd het debat over verkeersveiligheid plenair afgerond. Er werden acht moties ingediend. Het oordeel van minister Madlener staat erachter:

- 29398-1114 [Motie van de leden Olger van Dijk en Vedder over onderzoek doen naar de mogelijkheden van typegoedkeuring voor alle elektrische fietsen met trapondersteuning](#)
- 29398-1115 [Motie van de leden Veltman en Olger van Dijk over alleen voor fatbikes een minimumleeftijd van 14 jaar en een helmplicht invoeren](#)
- 29398-1116 [Motie van de leden Veltman en Vedder over het voor de politie mogelijk maken om in alle gevallen van controle van de fatbike in het menu te kijken](#)
- 29398-1117 [Download bestand:2024D32766 Motie van de leden Heutink en Vedder over inzetten op een vorm van toetsing op kennis van de Nederlandse verkeersregels in de rijbewijsregeling voor expats](#)
- 29398-1118 [Motie van het lid El Abassi over onderzoek doen naar de stijging van de kosten voor het behalen van een rijbewijs en mogelijkheden om deze kosten te verlagen](#)
- 29398-1119 [Motie van het lid El Abassi over onderzoeken of het aantal rijinstructeurs verhoogd kan worden door betere beloning en arbeidsvoorwaarden](#)
- 29398-1120 [Motie van het lid El Abassi over de mogelijkheden onderzoeken om rijonderwijs vrij te stellen van btw](#)
- 29398-1121 [Motie van de leden De Hoop en Bamenga over onderzoeken of en hoe een kentekenplicht uitgebreid kan worden naar al het gemotoriseerde wegverkeer, inclusief e-bikes en fatbikes](#)
- 29398-1122 [Motie van het lid Van der Plas over onderzoeken of en hoe geofencing in Nederland ingezet zou kunnen worden om de verkeersveiligheid in de openbare ruimte te bevorderen](#)

Plenair Tweeminutendebat Arbeidsmigratie

Dinsdag 10 september werd het op 4 september gehouden debat over arbeidsmigratie plenair afgerond. Er werden in totaal 20 moties ingediend. Het oordeel van minister van Hijum staat erachter:

- Motie van het lid [Paternotte c.s.](#) over binnen de Handhavingsrichtlijn de maximale ruimte opzoeken om de oneigenlijke detachering van derdelanders via EU-lidstaten zo veel mogelijk te stoppen. Oordeel Kamer;
- Motie van het lid [Paternotte c.s.](#) over onderzoek naar verplichtstelling van de bedrijfseffectrapportage bij de vestiging van een bedrijf van ten minste 2.000 vierkante meter. Oordeel Kamer;
- Motie van het lid [Paternotte c.s.](#) over met tekortsectoren voorbereidingen treffen om één pilot voor een vakkrachtenregeling te starten. Ontraden;
- Motie van het lid [Bikker c.s.](#) over het definiëren van een bandbreedte voor het arbeidsmigratiesaldo. Oordeel Kamer;

- Motie van het lid [Bikker](#) over onderzoeken hoe de handhaving capaciteit van de Arbeidsinspectie mee kan ontwikkelen met het aantal arbeidsmigranten en de daaraan gelieerde misstanden. Ontraden;
- Motie van het lid [Bikker](#) over koppeling van de loonaangifteketen aan het BRP en de RNI als eerste stap om de registratie van buitenlandse werknemers te verbeteren. Oordeel Kamer;
- Motie van de leden [Patijn en Bikker](#) over een SER-adviesaanvraag over hoe het aantal vacatures voor arbeidsmigranten in de logistiek, tuinbouw en voedingsindustrie met 50% teruggedrongen kan worden. Ontraden;
- Motie van het lid [Ergin](#) over de economische en maatschappelijke gevolgen van het terugdringen van arbeidsmigratie in kaart brengen. Oordeel Kamer;
- Motie van het lid [Ergin](#) over een grondig onderzoek naar de benodigde omvang en sectorale spreiding van arbeidskrachten. Ontraden;
- Motie van het lid [Boon c.s.](#) over bewerkstelligen dat boetes voor illegale tewerkstelling van werknemers uit het buitenland met terugwerkende kracht worden geïndexeerd. Ontraden;
- Motie van het lid [Van der Plas](#) over de Arbeidsinspectie proactief laten toezien op onderbetaling van arbeidsmigranten op basis van informatie uit de loonheffingsketen; Oordeel Kamer;
- Gewijzigde motie van het lid [Van der Plas](#) over er voor zorgdragen dat onderbetaalde arbeidsmigranten hun achterstallige loon uitgekeerd kunnen krijgen via de Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (t.v.v. 29861-137). Oordeel Kamer;
- Motie van het lid [Van der Plas](#) over de A1-constructie alleen mogelijk maken voor inkomens van 130% van het wettelijk minimumloon. Ontraden;
- Motie van het lid [Van der Plas](#) over een ketenaansprakelijkheid voor de inlener waarbij de inlener dezelfde boete krijgt als het uitzendbureau waar de misstanden met arbeidsmigranten plaatsvinden. Ontraden;
- Motie van het lid [Flach c.s.](#) over in Europees verband het gesprek aangaan over mogelijkheden om arbeidsmigratie binnen de Europese Unie te beperken. Ontraden;
- Motie van de leden [Flach en Bikker](#) over een arbeidsmigratiepact sluiten met Europese lidstaten van waaruit veel arbeidsmigranten in Nederland werken. Ontraden;
- Motie van het lid [Aartsen](#) over een rijksbrede verkenning van meer sturing op arbeidsbesparing en arbeidsproductiviteit binnen bestaande regelingen. Oordeel Kamer;
- Motie van de leden [Eerdmans en Inge van Dijk](#) over op korte termijn met de Aziatische horecasector overleggen over de arbeidsmarkttoets en het voorkomen van misstanden. Ontraden;
- Motie van het lid [Van Kent](#) over een plan van aanpak om de instroom van arbeidsmigranten substantieel in te perken. Ontraden;
- Motie van de leden [Inge van Dijk en Van Oostenbruggen](#) over een arbeidsmigratietop beleggen om arbeidsmigratie in de toekomst af te remmen. Oordeel Kamer.

Vanwege Prinsjesdag wordt er op dinsdag 24 september over de moties gestemd.

Commissiedebat leefomgeving

Dit de commissiedebat wordt ongeveer twee jaarlijks ingepland. En hoewel het de titel leefomgeving heeft gaat het in feite over 'ouderwetse' milieuproblemen. Denk hierbij aan vervuiling van lucht (+geur)(drink)water en bodem, aangevuld met geluidsoverlast. Voor uw overzicht is het debat grotendeels samengevat in deze klassieke onderverdeling. Staatssecretaris Jansen liet zien zich goed

te hebben ingelezen en verstand van zaken te hebben. Hij stelde dat er geen politieke verschillen zijn op een schoon milieu en leefomgeving mits er maar een balans wordt gevonden met de economie.

Wingelaar (NSC), Gabriëls (GLPvdA) en Bamenga (D66) vonden elkaar op het punt dat waar je woont veel uitmaakt voor je gezondheid, er bewezen is dat rondom industrieclusters de zorgkosten hoger zijn en daarmee rechten worden geschonden. NSC wil weten of de actieagenda industrieën en omwonenden wel geschikt is. De Gezondheidsraad wil onderzoek doen en Gabriëls wil daar geld voor vrijmaken. Dat kan duidelijkheid bieden in hoeverre de woonsituatie versus de leefstijl van invloed zijn op de hogere gezondheidskosten.

De staatssecretaris geeft aan dat het RIVM een vervolg onderzoek doet op het aspect van de zorgkosten. Dat is in het voorjaar van 2025 gereed. Het gaat hem niet om alleen om specifieke industriegebieden maar een landelijke systematiek om willekeur te voorkomen.

Lucht

Op het aspect van schone lucht hebben meerdere Kamerleden kritiek op de doelstellingen die ons land hanteert. De Wereldgezondheidsorganisatie heeft in 2005 en in 2021 advies gegeven welke maximale waarden qua luchtvervuiling zijn toegestaan om de gezondheid te garanderen.

Bamenga (D66) wil dat op zijn minst de nieuwste normen van de WHO vastgelegd worden als streefwaarden in het beleid. De PvdD (Kostic) wil een plan om er naartoe te werken omdat we nog geeneens de normen uit 2005 halen. De fractie wil niet dat er met Tata onderhandeld wordt over het aspect gezondheid. Enkele fracties vroegen naar de voortgang van het schoneluchtakkoord (SLA). De PVV vraagt hoe het zit met de Richtlijn ecodesign en maatregelen in relatie tot houtstook.

De staatssecretaris zegt dat een slechte luchtkwaliteit gemiddeld 8 maanden van ons leven kost. De lucht wordt wel schoner, door het schoneluchtakkoord is 50% gezondheidswinst ingeboekt van Nederlandse bronnen. Het akkoord loopt op koers maar loopt ook af en er zijn geen garanties of het wordt doorgezet. Hij wacht daarvoor het advies van het RIVM af.

Hij wilde WHO normen uit 2021 niet naar heren Maar dat moet wel in Europees verband. Hoewel ons land er pas in 2050 aan moet voldoen is hij bereid het op te nemen als streefwaarden naar gemeenten. Zo staat dat ook in het SLA. De Europese richtlijn luchtkwaliteit kent een pad naar 2030 en 2050 doelen. Volgend voorjaar komt het RIVM met een analyse op maatregelen waarna hun kabinetsreactie volgt. In de IJmond en rond Schiphol worden de WHO normen uit 2005 niet gehaald en komen extra maatregelen.

De staatssecretaris geef het aan dat 40% van de werknemers van Tata Steel rondom de fabriek wonen. In een maatwerkafpraak moet dus gezocht worden naar een balans. Deze balans zal wel meer moeten gaan richting het aspect gezondheid. Later in het debat benadrukt Jansen weer het belang van de staalindustrie in Nederland. Op zorgen van de PvdD over de maatwerkafspraken zegt de staatssecretaris toe deze naar de Kamer te sturen ten behoeve van een volgend debat

Voor wat betreft houtstook is het eco design label niet doorgevoerd op bestaande houtkachels. Het is niet te handhaven voor gemeenten.

Geuroverlast

De Partij voor de Dieren stelt dat de veehouderij voor veel geurhinder zorgt maar dat de wet en regelgeving de burger niet beschermt, ze vragen om een plan. Wingelaar van NSC steun dat, zij stelt dat tot 2500 woningen boven de normen zitten en vraagt om een visie van de staatssecretaris.

De staatssecretaris erkent dat de geurbelasting in concentratiegebieden de normen overschrijdt en de bescherming onvoldoende is. De leefomgeving in het landelijk gebied is niet goed genoeg. Daar is een uitspraak van de rechter opgekomen en een onderzoek is naar de Kamer gestuurd. Buiten deze gebieden zijn er maar enkele gevallen. Ook hier stelt hij dat er gezocht moet worden naar een balans. De regelgeving zal worden aangepast, nog dit jaar wordt de planning daarvan naar de Kamer gestuurd.

Water

De Pfas problematiek die is door de drinkwaterbedrijven de afgelopen weken meerdere keren aan de orde gesteld. Er is geen inzicht in wat Nederlandse bedrijven lozen en ondertussen komt er veel vervuiling uit Duitsland door de Rijn naar ons land toe. D66 vraagt om een Pfas lozingsverbod van de fabriek in Dordrecht. Gabriëls van GLPvdA wil een totaalverbod van het lozen van Pfas vanuit het voorzorgsbeginsel. Het zit nu immers overal al. Daarmee komen ze in discussie met de VVD die naar goed gebruik liever een gelijk speelveld in Europa wil. Gabriëls is het daarmee eens maar wil daar niet op wachten en vraagt om een landelijk verbod. Boutkan van de PVV vreest dat een totaalverbod ook nuttige toepassingen zal hinderen en dat bedrijven ons land gaan verlaten. De fracties waren het daarna onderling oneens over producten met versus lozingen van Pfas.

De staatssecretaris wordt geraakt door mensen die hij spreekt en zich zorgen maken over Pfas. Er wordt nu aan een Europees verbod gewerkt. Er is nu overleg over het toepassen van het voorzorgsbeginsel in het impulsprogramma, het Rli rapport zal prioriteit geven aan het actualiseren van de vergunningen en strenge eisen in het VTH stelsel. Een kabinetsreactie wordt daarop voorbereid. Jansen beroept zich op het feit dat er 99% afname in lozingen is en een totaalverbod leidt tot sluiten van fabrieken. Het gaat hem om lozingen in het milieu, niet om producten waarin Pfas is verwerkt. Als het specifiek gaat om de waterkwaliteit verwijst de staatssecretaris naar zijn minister. Hij is in overleg met de drinkwatersector en met Duitsland.

Bodem

Op het aspect bodemvervuiling ging het vaak over het gebruik van staalslakken in het materiaal. NSC vindt het nog steeds een controversieel hergebruik van industrieel afval en eist een toetsing vooraf. Buijsse van de VVD wil dat staalslakken veilig kunnen worden hergebruikt en vraagt dat gemeenten en omgevingsdiensten handvatten worden gegeven door een informatieplicht over de samenstelling. De fractie steunt D66 niet in de wens voor een vergunningplicht. Een informatieplicht moet voldoende zijn om bepaalde toepassingen vooraf te kunnen tegenhouden. Als het aan de Partij voor de Dieren ligt wordt ook hier door middel van het voorzorgsbeginsel het gebruik van staalslakken geheel verboden. NSC maakt zich zorgen over het gebruik van bodemas onder wegen.

De staatssecretaris zegt dat er nu een herijking van de bodem regelgeving loopt. De bodem moet immers beschikbaar blijven voor alle maatschappelijke doelen. Vervolgstappen over regelgeving volgens later dit jaar informatie over.

Staalslakken kunnen worden toegevoegd mits de kaders uit de wet en regelgeving worden gevolgd. Het past in een circulaire economie Omdat het primaire grondstoffen scheelt. Hij zegt toe dat er een

informatieplicht gaat komen. Het gebruik van bodemas gaat de staatssecretaris niet inperken, voor zover hem bekend worden de kaders correct gevolgd.

Geluid

Op dit aspect kan luchthaven Schiphol uiteraard niet ontbreken. D66 vraagt aan de staatssecretaris of hij zich in zijn hemd gezet voelt door de actie van zijn minister om Schiphol meer te laten groeien. De staatssecretaris zit er niet mee, Schiphol is een onderwerp van de minister.

Stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)

Het vorige kabinet heeft in het interbestuurlijk programma VTH afspraken gemaakt met de decentrale overheden voor een verbetering van de omgevingsdiensten. De PVV is de enige fractie die stelt dat het stelsel beter moet. Gabriëls interrumpeert Boutkan niet te veel vertrouwen hebben in het IBP dat in 2025 afloopt en te weinig geld ter beschikking heeft gekregen. D66 wil weten of het stelsel wel geschikt is in relatie tot Tata. De VVD is mijn mening in een interruptie naar de staatssecretaris dat de omgevingsdiensten die niet robuust zijn en wat de mening van Jansen is voor wat betreft een ondergrens voor ingrijpen.

De staatssecretaris stel dat de omgevingsdiensten zelf gaan over de aanpak van personeelstekorten, Hij heeft wel geld beschikbaar gesteld voor een campagne ter bevordering van de naamsbekendheid. Voor wat betreft het VTH stelsel werkt hij nu uit dat hij meer regie krijgt, dit najaar volgt daarover nog informatie. Gemeenten en provincies zijn eigenaar en verantwoordelijk voor de uitvoering van het interbestuurlijk programma. Hij gaat niet ingrijpen want de decentrale overheden hebben de tijd tot 1 april 2026.

Commissiedebat klimaat en energie

Dit debat was de eerste van de commissie klimaat en groene groei. KGG betekende is de zoon van SGP Kamerlid de afkorting van de Kunstgrasgigant waar hij werkt.

Vooraf had de VNG aandacht gevraagd voor het ROB advies 'koersen op klimaatneutraal' waarin gesteld wordt dat gemeenten 225 miljoen euro nodig hebben om alle taken te kunnen vervullen. Daarnaast gaf de VNG de Kamer mee dat de wet collectieve warmtevoorziening (Wcw) hard nodig is voor betaalbare warmtenetten.

In het kort, deze punten kwamen in het geheel niet aan bod. De Wcw krijgt nog een enorme procedure te verweken met briefing, hoorzitting, rondetafelgesprek, schriftelijke ronde, een mogelijk wetgevingsoverleg én plenaire afronding. Dat wordt naar verwachting pas afgerond op zijn vroegst eind december maar gezien de volle agenda van begrotingsbehandelingen waarschijnlijk pas in 2025 Dat zijn dezelfde begrotingsbehandelingen waar de taken van en vergoedingen naar gemeenten aan bod kunnen komen.

Dus wat bleef er over? Erg veel maar zeer gefragmenteerd over de (maar) zes aanwezige fracties. Hieronder daarom geen uiteenzetting of groene groei wel bestaat, natuurinclusieve wind op zeeprojecten, kleine gasveldenbeleid, bomen voor elektriciteit met biomassa, inzet Draghi (EU), afbouw fossiele subsidies, stikstof en de mogelijke locaties voor 2 of vier kerncentrales.

Hieronder enkele relevante onderwerpen voor gemeenten die aan bod kwamen. De antwoorden van minister Hermans waren niet altijd even duidelijk of coherent. Ze liet een indruk achter nog te moeten

wennen aan het ministerschap KGG. Ze kwam op veel vragen er nog niet soepel uit. Antwoorden werden in verschillende vormen soms ook met een uur ertussen net iets anders herhaald.

Klimaatdoelen

Alle aanwezige fracties houden vast aan de klimaatdoelen. Dit bevestigt het hoofdlijnenakkoord ook maar PvdD, GLPvdA en D66 hebben er geen vertrouwen in. Zij zijn van mening dat de doelen nu al uit beeld zijn, eisen een doorrekening en dat er maatregelen klaar moeten staan om geen tijd te verliezen. De VVD, SGP en NSC willen geen nieuw beleid maar nu actie. Vooral de D66 ging er redelijk hard in met de stelling dat er miljarden worden bezuinigd op klimaatbeleid en energiebesparing, gesteund door GLPvdA. Dit leidde tot veel interrupties van vooral de VVD waar de getallen vandaan komen en discussies onderling wat nu een bezuiniging is.

De minister heeft niets klaarliggen en wil de volgorde der dingen houden zoals ze zijn:

- eind oktober komt de klimaat en energieverkenning (KEV),
- het PBL rekent daarin ook het HLA door;
- daarna volgt een kabinetsreactie met eventueel nieuwe maatregelen. De minister benoemt daarbij vaak dat er balans tussen klimaat en de economie nodig is.

Vooraf Kröger van GLPvdA en ook Rooderkerk (D66) vinden dat te weinig en te langzaam, zij vrezen vertraging van een jaar. De minister legde drie keer uit het niet anders te willen. Ze gaat de Klimaatwet wel aanpassen om de KEV vanaf 2026 al in september gereed te hebben.

Nettarieven en -congestie

Netcongestie is het terugkerende onderwerp waar daadwerkelijk geen politieke verschillen zijn te bespeuren. Leg meer batterijen aan en stel ze vrij van hoge nettarieven, geef meer prijsprikkels aan wind op land aldus de VVD. Omdat het net congestie de elektrificatie belemmert stelt de SGP voor een producententarief in te stellen. Ook vindt de SGP dat er potentieel duizend energiehubs kunnen worden ingericht en zij netcongestie voorkomen. Flach roept op dat netbeheerders data moeten delen en gemeente expertise teams nodig hebben, dat *cable pooling* gestimuleerd wordt en de woningbouw niet mag stilvallen.

De tarieven rijzen uit de pan aldus Erkens (VVD) die wijst op het feit dat het in ons land 15 keer meer is dan in Frankrijk en 5 keer meer dan in Duitsland.

Hermans licht toe dat er een stimuleringsprogramma voor Energiehubs is en er nu een bestuurlijke aanjager is vastgesteld. Hij komt eind oktober met zijn advies. Nieuw beleid is dat zonneparken een aansluiting krijgen van maximaal 50% van de piek. Ze heeft het Planbureau voor de Leefomgeving gevraagd naar nieuwe suggesties voor duurzame energieaansluitingen. Daarbij denkt ze aan dat zon en wind hun aansluiting delen en dat is slim gebruik wordt gemaakt van de combinatie opwek en afname. Er is een landelijk actieprogramma tegen net congestie de *cable pooling* voorwaarden zijn uitgewerkt in de nieuwe Energiewet. Op de nettarieven is ze kort over want dat is aan de Autoriteit consument en markt.

Energiearmoede

Postma (NSC) wil aandacht voor de betaalbaarheid. Niet iedereen kan meekomen en lage en middeninkomens hebben steun nodig. Haar fractie zal dat dit najaar steeds blijven benadrukken.

Minister Hermans beaamt dat iedereen mee moet komen, het vorige kabinet heeft een interdepartementaal beleidsonderzoek in gang gezet waarin wordt gekeken naar de gevolgen voor

huishoudens en bedrijven. De resultaten daarvan volgen in februari 2025 inclusief beleidsopties op de betaalbaarheid. Dus ze benadrukt dat het een onafhankelijk onderzoek is en ze niet wil speculeren over suggesties. Tot dan heeft ze niets in de aanbieding. Het brede armoedebeleid ligt ook niet bij haar maar bij het ministerie van SZW.

Salderingsregeling

Flach (SGP vroeg als enig aandacht voor het te abrupt stoppen van de salderingsregeling. Hij deed een appèl aan de minister om na te denken over een langzame afbouw en te stoppen met het jojo-beleid. De minister heeft begrip dat in het land mensen gek worden van het jojo-beleid maar wil per 2027 direct stoppen met de salderingsregeling.

Kamerlid Kröger heeft een tweeminutendeбат aangevraagd.

Commissiedebat spoor

Donderdag 12 september debatteerde de commissie I&W met staatssecretaris Jansen over Spoor. Het debat werd gedomineerd door OV-gerelateerde zaken zoals onvrede over de tariefsverhoging door de NS en sociale veiligheid op het perron en in de trein.

Doordat het debat werd gedomineerd door OV-zaken, raakte de inbreng van VNG over het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor ondergesneeuwd. Door te stoppen met het berekenen van risico's voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, maakt het rijk het mogelijk dat in de toekomst onbeperkt gevaarlijke stoffen door dichtbevolkte gebieden kunnen worden vervoerd. De verantwoordelijkheid hoe dat te beoordelen schuift het rijk af op decentrale overheden, terwijl de handvatten voor die beoordeling komen te vervallen. VVD'er Veltman-Kamp vroeg de staatssecretaris met de vervoerders en decentrale overheden in gesprek te gaan om *tot een gezamenlijke visie te komen hoe de gevaarlijke stoffen over spoor goed vervoerd kunnen worden en tegelijkertijd fysieke veiligheid bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen op het netvlies staat van alle betrokken partijen.*

Koekkoek (Volt) stipte in haar inbreng ook nog het vervoer van gevaarlijke stoffen aan. Ze heeft het idee dat onze nationale eisen in sommige gevallen hoger liggen dan Europees gewenst. Ze vraagt of de staatssecretaris wil onderzoeken welke eisen hoger zijn en samen met decentrale overheden te zoeken naar oplossingen, zonder af te doen aan veiligheid.

De staatssecretaris laat weten dat rijk en decentrale overheden continue in gesprek zijn met elkaar over een robuust basisnet, net als over de een visie op spoorgoederenvervoer. Over toekomst van het basisnet maakt de staatssecretaris nog dit jaar een keuze en zal de Kamer daar dan ook over informeren.

7,5 miljard voor bouwen en bereikbaarheid

De staatssecretaris verwijst voor de grote uitdagingen naar het Hoofdlijnenakkoord en het regeerprogramma. Hij noemt bouwen en bereikbaarheid een ingewikkelde puzzel. De staatssecretaris is met 6 departementen in overleg hierover want het gaat hier over meer dan alleen bouwen en bereikbaarheid. Het gaat ook over gezondheid, klimaat en bijvoorbeeld stikstofregels. Ze zijn er nog niet uit. Het kabinet heeft 7,5 miljard beschikbaar gesteld voor bouwen en bereikbaarheid.

Commissiedebat Vreemdelingen- en asielbeleid

Donderdag 12 september debatteerden de leden van de nieuwe Kamercommissie Asiel en Migratie voor het eerst met minister Faber over het Vreemdelingen- en asielbeleid. Aan het debat namen deel:

Vijlbrief (D66, vz.), Eerdmans (JA21), Boomsma (NSC), Baudet (FvD), Paternotte (D66), Van Nispen (SP), Vondeling (PVV), Van Baarle (Denk), Diederik van Dijk (SGP), Piri (GL/PvdA), Rajkowski (VVD), Van Zanten (BBB) en Bontebal (CDA)

Voorafgaand aan het debat had de VNG aandacht gevraagd voor drie onderwerpen. Gemeenten kunnen pas aan de slag met de inning van een eigen bijdrage van Oekraïners voor hun opvang als de gegevensdeling is geregeld. Het tweede punt is een oproep de LVV in stand te houden totdat een werkend alternatief is gevonden. Het laatste punt betrof de Spreidingswet. Als deze wet al zou moeten worden ingetrokken, dan zou dat pas moeten gebeuren als de asielketen op orde is met voldoende (langdurig perspectief op) doorstroom en uitstroom.

Hoofdlijn

Het debat verliep rustiger dan voor aanvang kon worden gedacht. De standpuntuitwisseling op onderwerpen als de Spreidingswet, de situatie in Ter Apel, de Asielcrisiswet, LVV, overlastgevende en criminele asielzoekers, de opvang van Oekraïners, grenscontroles en over het terugsturen van Syrische asielzoekers verliep langs de vertrouwde links-rechts lijnen. De timing van het debat hielp ook, daags voor publicatie van het Regeerprogramma. Minister Faber kon niet vooruitlopen op de inhoud daarvan, zodat vragen vanuit met name de oppositiepartijen naar haar plannen, onbeantwoord bleven. Haar mantra was gedurende het hele debat dat de situatie in het vreemdelingen- en asielbeleid zo penibel is omdat het systeem overvol is. Daarom moet de instroom naar beneden.

Vreemdelingenwet buiten werking

Pas aan het einde van het debat ontstond commotie nadat de minister had aangekondigd dat zij de acute noodsituatie direct wil aanpakken door de uitzonderingsbepaling van de Vreemdelingenwet te activeren. Het gaat om het invoeren van de artikelen 110 en 111 van die wet. Op grond van art. 111 kan bij AMvB het grootste deel van de Vreemdelingenwet buiten werking worden gesteld. Het artikel kan worden geactiveerd op grond van art. 110 en wel door een koninklijk besluit, voorgedragen door de minister-president. Dat moet wel goed gemotiveerd zijn. Het kabinet is nu doende die motivatie op te stellen. Betrokkenheid van het parlement is in deze stappen niet nodig, aldus de minister. Dat komt weer in beeld als een 'voortduringswet' bij de Kamer zal worden ingediend. Mocht dat wetsvoorstel worden verworpen, dan moet de inwerkingstelling van artikel 111 weer ongedaan worden gemaakt.

De oppositie was verrast. D66, GL/PvdA, SP en Denk waren het felst in hun verontwaardiging over het in hun ogen passeren van het parlement. Maar ook partijen als het CDA en zelfs de SGP vonden het niet netjes en niet de koninklijke weg. Diederik van Dijk stelde dat bij crisismaatregelen uitgebreide betrokkenheid van het parlement nodig is.

Spreidingswet en opvang

De linkse oppositie is het niet eens met het kabinetsvoornemen de Spreidingswet nu in te trekken, terwijl het de rechtse oppositie niet snel genoeg kan gaan. Eerdmans wil dat de wet voor 1 november van tafel is, zodat gemeenten geen inventarisatie van het aantal benodigde opvangplekken meer hoeven te maken. De minister komt dan ook niet in een positie dat ze gemeenten moet dwingen asielzoekers op te nemen. Faber hielp hem uit de droom: intrekken voor 1 november is onmogelijk aangezien er een intrekkingwet voor moet worden aangenomen in Tweede en Eerste Kamer. Zolang de wet van kracht is wordt hij uitgevoerd. De minister wil wel van de wet af. De instroom moet omlaag en de opvang moet anders; daarmee is de intrekking van de Spreidingswet onderdeel van bredere wetgeving.

In antwoord op vragen van Boomsma, Piri en Van Nispen zegt Faber dat ze wil inzetten op grootschalige opvanglocaties in het buitengebied. Die kun je gemakkelijker faciliteren en ze zijn ook goedkoper dan kleinschalige locaties. Het komt ook tegemoet aan het punt van Van Zanten, die zich tegen asielopvang in woonwijken uitsprak. Op dat laatste punt zie de minister ook dat het een zaak van gemeenten is zich te vergewissen van draagvlak in de buurt en onder andere belanghebbenden. Bontebal pleit voor stabiele financiering voor COA en IND, zodat ze hun werk goed kunnen doen. Faber beweegt niet op dit punt.

Opvang Oekraïners

Diverse woordvoerders, waaronder Boomsma, stelden vragen over de opvang van Oekraïners. Nu 'Utrecht' is gesloten, kunnen Oekraïners zich in elke gemeente melden, aldus de minister. De gemeente moet opvang regelen. Als dat niet in de eigen gemeente kan, wordt regionaal een oplossing gezocht en als dat niet lukt, op landelijk niveau. De gemeente blijft verantwoordelijk voor opvang in bijv. een hotel als reguliere opvang tijdelijk niet voorhanden is. Oekraïners kunnen zich ook in de BRP inschrijven als ze niet in de opvang zitten. Gemeenten moeten een ingeschreven leefgeld verstrekken en de betrokkene mag dan ook werken.

Piri en Bontebal botsen met de minister over de kwestie van de 34.000 extra opvangplekken voor Oekraïners. Volgens Faber is het een inspanningsplicht voor gemeenten, waarbij het ministerie hen ondersteunt. Volgens Piri is vloeit de opvang voort uit Europese verplichtingen waarmee het een zaak van de minister is en niet van gemeenten. Om de extra plekken te realiseren hebben de gemeenten langdurige financiering nodig, anders lukt het niet. Faber constateert dat – gezien de overvolle opvang van Oekraïners, de opvang van andere vluchtelingen en nog andere problemen – dat gemeenten vastlopen. Het absorptievermogen loopt vast; daarom moet de instroom naar beneden. Bontebal vindt het een raar betoog gezien het feit dat er op gemeenten wordt bezuinigd.

Boomsma vraagt door naar de problemen met het innen van een eigen bijdrage van Oekraïners voor hun eigen opvang door gemeenten. Gemeenten lopen tegen beperkingen aan in de gegevensuitwisseling met het UWV en het gebruik van Suwinet. Faber ziet het probleem niet zo, gemeenten kunnen gewoon al beginnen met innen. Ze zal UWV en VNG toestemming vragen hun uitvoeringstoets aan de Kamer te sturen. Voor het overige komt ze over Suwinet en de aanpassing van de wettelijke grondslag binnen een paar weken schriftelijk terug.

LVV

Er werd vanuit de oppositie, door Van Nispen, Paternotte en Van Baarle, veelvuldig verwezen naar het standpunt van de voorzitter van de VNG en van de politie de financiering van LVV per 1 januari 2025 te stoppen omdat het voor overlast op straat zal zorgen, waardoor het veiligheidsgevoel van inwoners zal worden aangetast.

Minister Faber was niet onder indruk. In de eerste plaats begreep ze niet waarom deze mensen, uitgeprocedeerde asielzoekers, überhaupt nog in Nederland zijn. Faber is in overleg met haar collega van BuHa/OS om werk te maken van terugkeer. Ze wil de mogelijkheden voor vreemdelingenbewaring en voor ongewenst-verklaringen uitbreiden. Tenslotte wil ze illegaliteit niet belonen. Ze werkt aan het strafbaar stellen van het niet meewerken aan terugkeer en ze neemt maatregelen om overlast te voorkomen. Ze heeft de gemeenten nog voor een paar maanden extra geld gegeven waardoor ze nog een half jaar vooruit kunnen. Dat is voldoende tijd voor hen om met de Dienst

Terugkeer en Vertrek (DT&V) contact op te nemen over uitzetting. Als uitgeprocedeerden meewerken kunnen ze vrijwel altijd terug volgens de minister. Van Nispen is verbijsterd omdat de minister ineens de gemeenten in de schoenen schuift uitgeprocedeerden terug te laten keren.

Overige onderwerpen

De situatie in Ter Apel kwam vaak aan de orde. Minister Faber begrijpt dat de mensen in Ter Apel er genoeg van hebben dat het maximumaantal van 2000 mensen wordt overschreden. Ze schetste hoe het COA er niet uit kwam, waarop het ministerie de oplossing bedacht om per AZC 1 à 2 mensen onder te brengen om de druk op Ter Apel te verlichten. De verhouding tussen het ministerie en het COA is de van opdrachtgever versus opdrachtnemer. Rajkowski constateerde dat de verhouding tussen de minister en het COA kennelijk niet soepel is. Bontebal vindt het niet in orde dat de minister in het openbaar een uitvoeringsorganisatie waar zijn verantwoordelijk voor is, bekritiseert.

De minister heeft begrip voor de maatregelen die Duitsland heeft genomen inzake grenscontrole. Ze deelt de conclusie dat de grenzen scherper in de gaten moeten worden gehouden om irreguliere migratie tegen te gaan. Ze heeft de Marechaussee gevraagd zich voor te bereiden op grenscontroles in Nederland. Morgen wordt dit in de Ministerraad besproken. Rajkowski vraagt het zo te regelen dat het bedrijfsleven geen hinder ondervindt. Daar zal de minister aandacht aan geven.

De minister informeert de Kamer voor het herfstreces over de PBL, de locatie voor overlastgevende asielzoekers in Hoogeveen.

Faber zegt de Kamer, op verzoek van Boomsma, een brief toe over de totstandkoming van het landenbeleid. Ze wil in ieder geval geen vergunningen voor onbepaalde tijd meer afgeven. Aanleiding hiervan was de oproep van PVV-leider Wilders Syriërs terug te sturen. Uit discussie tussen de oppositiewoordvoerders en de woordvoerders van NSC, VVD en BBB bleek dat laatstgenoemden op zijn zachtst gezegd niet happig zijn Syriërs terug te sturen. Ook de minister stelde dat uitzetting vooralsnog niet aan de orde is, zolang het huidig ambtsbericht niet is geactualiseerd. Ze voedde de argwaan van de oppositie door er aan toe te voegen dat een ambtsbericht een advies is.

Rajkowski vraagt, en de minister zegt toe, een planningsbrief voor het herfstreces over het twee statussen stelsel, de ongewenst verklaring, asiel voor bepaalde tijd en over het afschaffen van hoger beroep.

In de tweede termijn vroeg Eerdmans een tweeminutendebat aan.

Commissiedebat: Informatiebeveiliging bij de overheid

Op donderdag 12 september vond het commissiedebat over informatiebeveiliging bij de overheid plaats. Tijdens dit debat benadrukten Kamerleden de kwetsbaarheid van digitale systemen en het belang van een robuuste beveiligingsstrategie. Ze spraken over de noodzaak om aanbevelingen uit rapporten op te volgen, betere regie en beleid te ontwikkelen voor overheidssoftware, en de urgentie van crisisvoorbereidingen en weerbaarheid tegen cyberdreigingen. De staatssecretaris reageerde op deze punten en deed verschillende toezeggingen over toekomstige rapportages en beleidsmaatregelen.

Inleiding

In het Commissiedebat Informatiebeveiliging bij de overheid benadrukten verschillende Kamerleden de kwetsbaarheid van digitale systemen en de noodzaak om deze beter te beveiligen. Six Dijkstra (NSC) sprak over de grote afhankelijkheid van digitale processen en de impact van recente storingen op de samenleving. Hij vroeg de staatssecretaris om de aanbevelingen uit een eerder rapport over gegevensbeveiliging op te volgen en de voortgang daarvan te rapporteren. Dijkstra legde hierbij de nadruk op de noodzaak van toezicht op gevoelige informatie, vergelijkbaar met de EU en NAVO, en stelde vragen over de aanpak van cybersecurity-kwetsbaarheden, zoals die van Cisco WebEx.

Andere Kamerleden, zoals Valize (PVV), benadrukten eveneens de grote afhankelijkheid van IT-systemen en de onrust die storingen veroorzaken. Hij vroeg om een duidelijker beleid en regie op het gebied van informatiebeveiliging en wees op de noodzaak van striktere inkoopregels voor overheidssoftware. Buijsse (VVD) en Kathmann (GL-PvdA) benadrukten het belang van een sterke cybersecurity-strategie en het vergroten van de weerbaarheid van de overheid tegen cyberdreigingen. Beide pleitten voor een verbeterde voorbereiding op grootschalige cyberaanvallen en storingen, en riepen de staatssecretaris op om prioriteit te geven aan het versterken van de digitale veiligheid van de overheid.

Informatiebeveiliging en digitale leerbaarheid

In het eerste blok van het debat over informatiebeveiliging en digitale weerbaarheid geeft de staatssecretaris aan dat hij werkt aan de implementatie van de aanbevelingen uit het rapport "Nationaal Belang" in de Cyberbeveiligingswet. Niet alle aanbevelingen kunnen worden opgevolgd, zoals het gebruik van DigiD voor ambtenaren, maar de Kamer wordt in 2025 geïnformeerd over welke adviezen wel of niet worden opgepakt. Er komt toezicht op informatiebeveiliging via de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI). Daarnaast worden overheidsmedewerkers verplicht jaarlijks trainingen te volgen voor digitale weerbaarheid. De staatssecretaris benadrukt dat fouten in informatiebeveiliging vaak door menselijk handelen komen, en dat er strikt moet worden opgetreden. Wat betreft de inkoop van technologie uit landen met een offensieve cyberagenda, is er geen beleid om partijen op voorhand uit te sluiten, maar wordt per geval een risicoafweging gemaakt. Over de moties rond het weren van cyberdreigingen wordt verder gewerkt aan een scan en nieuwe veiligheidsrichtlijnen. Er is weinig inzicht in de gebruikte apparatuur en software binnen de overheid, en er wordt gevraagd of scans, die gericht zijn op de herkomst van apparatuur, ook gebruikt kunnen worden om een breder overzicht te geven aan de Tweede Kamer. De staatssecretaris legt uit dat de coördinatie van cybersecurity plaatsvindt onder het ministerie van Justitie en Veiligheid, en dat diverse maatregelen worden genomen om cyberrisico's te verminderen, vooral binnen vitale processen. Daarnaast benadrukt hij dat volledige veiligheid onmogelijk is en dat de overheid een risicogestuurde aanpak volgt. Wat betreft het Caribisch deel van Nederland, erkent hij het belang van het versterken van de digitale weerbaarheid, hoewel de nieuwe cyberwet daar niet van toepassing is.

Cybersecurity en weerbaarheid bij de overheid

De staatssecretaris belicht de voortgang van de Nederlandse cybersecurity-strategie en de aanpak van digitale kwetsbaarheden. Incidenten zoals bij CrowdStrike en WebEx benadrukken de afhankelijkheid van overheidsorganisaties van digitale netwerken. Hoewel incidenten onvermijdelijk zijn, onderstreept de staatssecretaris het belang van crisisplannen, zoals TIBER-RIJK, en goede voorbereiding door middel van oefeningen. Daarnaast wordt nagedacht over structurele maatregelen om de continuïteit van essentiële diensten te waarborgen. De vraag of incidenten structureel zijn, wordt afgewezen, maar benadrukt dat meer investeringen in IT-vaardigheden en infrastructuur noodzakelijk zijn om de weerbaarheid te vergroten.

Overige

De staatssecretaris benadrukt dat digitale afhankelijkheden onvermijdelijk zijn, maar dat sommige strategische afhankelijkheden ongewenst zijn vanwege risico's voor publieke belangen en nationale veiligheid. De Digitaal Open Strategische Autonomie (DOSA)-agenda biedt een kader voor de aanpak van deze afhankelijkheden. Daarnaast wordt ingegaan op vragen over de transparantie van broncodes, waarbij gevoelige delen zijn beveiligd. AI vormt hierbij geen risico. Ten aanzien van Google Workspace wordt benadrukt dat overheidsorganisaties zelf verantwoordelijk zijn voor AVG-naleving. Het gebruik van TikTok blijft voor Rijksambtenaren ontraden en is technisch geblokkeerd op overheidsapparaten.

Tweede termijn

In de tweede termijn stellen de Kamerleden vervolgvragen over onderwerpen zoals informatiebeveiliging, digitale systemen en regie binnen de overheid. Six Dijkstra vraagt om meer duidelijkheid over het mandaat van de staatssecretaris met betrekking tot digitale systemen, terwijl Valize steun uitspreekt voor centrale regie. Buijsse wil inzicht in crisisoefeningen en een diepere technische briefing over de lopende scan, terwijl Kathmann aandringt op afdwingbare maatregelen binnen de digitale infrastructuur. De staatssecretaris geeft aan binnen vier weken met een nadere toelichting te komen en benadrukt dat hij actief werkt aan betere regie en coördinatie, onder andere door een IT-sourcing document in 2025 te presenteren.

Toezeggingen

Hier zijn de toezeggingen uit het commissiedebat:

Tweede kwartaal 2025: De Kamer ontvangt een brief over de uitvoering van de aanbevelingen uit het rapport "Digitale Kroonjuwelen" op verzoek van Six Dijkstra.

Begin 2025: De Kamer wordt geïnformeerd over de uitvoering van de motie Rajkowski en van Weerdeburg met betrekking tot de scanapparatuur van de overheid op verzoek van Buijsen.

Najaar 2024: De Kamer ontvangt de voortgangsrapportage over de Digitale Open Strategische Autonomie (DOSA) (ministerie van EZK).

Binnen vier weken: De Kamer ontvangt een brief over de methodiek voor de scan van alle digitale systemen, gevraagd door Six Dijkstra.

Daarnaast is er een verzoek ingediend voor een twee minuten debat door Six Dijkstra en voor een technische sessie via de procedurevergadering.

Commissiedebat: Mensenhandel en prostitutie

Op woensdag 11 september heeft het commissiedebat mensenhandel en prostitutie plaatsgevonden. Tijdens het commissiedebat van 11 september 2024 kwamen verschillende onderwerpen aan bod met betrekking tot mensenhandel en sekswerk.

Misstanden

Krul (CDA) richtte zich vooral op de misstanden in de Nederlandse porno-industrie, waarbij hij verwees naar een recent onderzoek van de Volkskrant. Het onderzoek toonde aan dat honderden Oost-Europese vrouwen zonder vervolging geronseld zijn voor illegale porno en sekswerk. Ondanks de ernst van deze situatie gaf Krul aan dat de minister eerder had aangegeven dat er geen signalen van misstanden waren in de Nederlandse porno-industrie. Hij uitte zijn zorgen over het gebrek aan controle

en de versnipperde aanpak van mensenhandel, waarbij hij pleitte voor meer centrale regie vanuit de overheid.

Boomsma (NSC) sloot zich hierbij aan en benadrukte het belang van het doorvoeren van wetsvoorstellen om pooiers, vooral uit het buitenland, strenger aan te pakken. Hij wees specifiek op wetsartikel 273f, dat volgens hem niet voldoende handvatten biedt om seksuele uitbuiting effectief te bestrijden. Ook stelde hij dat er een gebrek aan wettelijke grondslag is voor de verwerking van gegevens van sekswerkers en drong aan op meer zicht op minderjarige slachtoffers van seksuele uitbuiting.

Noodzaak van een breed gedragen aanpak

Dral (VVD) richtte zich vooral op de voortgang van het Actieplan Samen tegen mensenhandel. Ze benadrukte het belang van verplichte aangifte voor mensenhandel (met uitzondering van slachtoffers en hulpverleners), aangezien dit een cruciale stap zou zijn in het aanpakken van deze misdaden. Daarnaast pleitte Dral voor de strafbaarstelling van huwelijks uitbuiting en vroeg ze of dit kon worden opgenomen in artikel 273f.

Tseggai (GL-PvdA) drong aan op een duidelijke visie van het kabinet ten aanzien van sekswerk en mensenhandel, waarbij ze specifieke aandacht vroeg voor de vergunningplicht voor sekswerkers. Ze uitte ook zorgen over de lage aangiftebereidheid onder sekswerkers en benadrukte het belang van het behoud van voorzieningen zoals House of Inner Strength, die hulp biedt aan mannelijke sekswerkers. Daarnaast wees ze op het gebrek aan budget voor een internationale en online aanpak van mensenhandel.

Bikker (SGP) vroeg de minister naar de ambitie binnen het actieplan mensenhandel en benadrukte het belang van landelijke regie. Ze uitte ook zorgen over de recidive onder mensenhandelaren en de betrokkenheid van buitenlandse arbeidsmigranten in de seksindustrie. Wijen-Nass (BBB) sloot hierbij aan en vroeg om meer aandacht voor de hoge recidivecijfers en de problemen bij de opvang van slachtoffers van mensenhandel. Ze uitte haar bezorgdheid over de toereikendheid van Wmo-middelen, die gemeenten nodig hebben om slachtoffers op te vangen.

Toezeggingen

Minister van Weel gaf aan dat er een brede ambitiebrief verwacht mag worden waarin de belangrijkste onderwerpen rondom sekswerk en mensenhandel aan bod komen. Deze brief zal voor de begrotingsbehandeling naar de Kamer worden gestuurd. Ze erkende de tekortkomingen van artikel 273f en gaf aan dat er stappen worden ondernomen om dit aan te passen, zodat daders van mensenhandel beter kunnen worden aangepakt. Ook bevestigde de minister dat er een onderzoek komt naar mogelijke misstanden in de Nederlandse porno-industrie, uitgevoerd door het WODC.

Wat betreft de verplichte aangifte van mensenhandel, was de minister sceptisch. Ze benadrukte dat zo'n maatregel de vertrouwensrelatie tussen hulpverleners en slachtoffers kan schaden. In plaats daarvan wees ze op bestaande initiatieven zoals Ugly Mugs, die de aangiftebereidheid onder sekswerkers moeten vergroten. Ze benadrukte ook dat er reeds veel mogelijkheden zijn om aangifte te doen. De minister gaf verder aan dat het Actieplan mensenhandel wordt gemonitord en dat de Kamer twee keer per jaar een voortgangsbrief zal ontvangen. Wat betreft huwelijks uitbuiting, leek het haar een logische stap om dit op te nemen in artikel 273f, waarmee ook wordt voldaan aan de EU-richtlijnen.

Internationale en lokale aanpak

Tijdens het debat kwam naar voren dat de aanpak van mensenhandel zowel lokaal als internationaal versterkt moet worden. Tseggai benadrukte het belang van een internationale aanpak en vroeg naar het budget hiervoor, terwijl Krul en Boomsma pleitten voor een betere nationale coördinatie. De minister gaf aan dat internationale ambities ook in de komende ambitiebrief aan bod zullen komen. Daarnaast wordt er met gemeenten gesproken over de opvang van slachtoffers van mensenhandel, waarbij de minister bevestigde dat dit onder de verantwoordelijkheid van de Wmo valt. Ze wees erop dat er een onderzoek loopt naar het opvanglandschap om gemeenten beter in staat te stellen hun rol te vervullen.

Zorgen en vervolgacties

Tijdens de tweede termijn herhaalden verschillende Kamerleden hun zorgen over de recidive onder mensenhandelaren en de problemen bij de opvang van slachtoffers. Dral vroeg om meer duidelijkheid over het ronselen van jongeren voor mensenhandel, terwijl Boomsma aandrong op betere wetgeving om minderjarige slachtoffers te beschermen.

Minister gaf aan dat de oproep van gemeenten over de opvang wordt doorgeleid naar de staatssecretaris van VWS en dat er in een vertrouwelijke setting verder zal worden gesproken over de opsporingsstrategie van mensenhandel. Ze benadrukte dat er voldoende middelen zijn voor het actieplan, maar dat extra financiering nodig zal zijn als het ambitieniveau verhoogd wordt.

Hoorzitting: Microsoft en de Recall AI-toepassing

Op dinsdag 10 september vond een hoorzitting plaats over Microsoft's nieuwe Recall AI-toepassing. Tijdens deze sessie werden verschillende kernaspecten van de technologie besproken. De deelnemers, gingen dieper in op de ethische overpeinzingen en praktische gevolgen van de Recall-functie.

Standaardiseren

Tijdens de hoorzitting besprak Six Dijkstra (NSC) Microsofts invloed op de digitale economie en hun rol als normbepaler in AI-toepassingen zoals Windows Recall. Hij vroeg zich af hoe Microsoft's verantwoordelijkheden als normbepalend bedrijf zich verhouden tot hun privépraktijken en de integratie van AI in het dagelijks leven. Brown (Microsoft) benadrukte dat Windows Recall een opt-in-service is, waarbij zowel werknemers als werkgevers akkoord moeten gaan, en dat privacy en veiligheid prioriteit hebben. Brown verklaarde dat Microsoft de zorgen van gebruikers serieus neemt en zich richt op transparantie en veilige dataverwerking. Hij voegde toe dat de keuze voor opt-in eerder een kwestie van gebruiksvriendelijkheid en duidelijkheid is dan van veiligheid. Valize (PVV) vroeg wie bepaalt of de informatie content is met beperkte digitale rechten? Bissell (Microsoft) denkt dat dit door de aanbieder van de content wordt bepaald. Het is volgens hem een algemeen bekende standaard hoe iets wordt gemarkeerd en rechtenbeheer wordt ingeschakeld.

Moeten en kunnen

Het debat werd aangezwengeld over de ethische en veiligheidsimplicaties van Microsofts Windows Recall functie. Kathmann (GL-PvdA) vroeg zich af of de ontwikkeling van zulke geavanceerde technologieën zoals Recall, die lijkt te bieden wat een fotografisch geheugen kan doen, wel verantwoord is gezien de veiligheidsrisico's en mogelijke misbruik. Brown (Microsoft) antwoordde dat het bedrijf beveiliging op drie niveaus aanpakt: apparaat, gegevens en gebruikerscontrole, en benadrukte dat de functie opt-in zal zijn. Hij bevestigde ook dat er veel aandacht is voor gebruikerseducatie over de functie en de bijbehorende risico's. Bissell en Costeris (Microsoft) voegden

toe dat Microsoft voortdurend feedback verzamelt en hun beveiligingsmaatregelen voortdurend verfijnt om de gebruikersveiligheid te waarborgen, ondanks dat 100% veiligheid onmogelijk is.

Vertrouwen in Recall

Er werd besproken dat meer dan 80% van de CIO's en CDO's in Nederland ernstige bezorgdheid uitte over de beveiliging en privacy van Microsoft's Recall-functie, volgens een enquête van CIO Platform Nederland. Costeris bevestigde dat Microsoft contact heeft gehad met Nederlandse CIO's en andere gebruikers, maar hij had geen details over de enquêteresultaten. Bissell stelde dat bedrijven de mogelijkheid hebben om de Recall-functie op bedrijfsniveau uit te schakelen, en benadrukte dat Microsoft de zakelijke klanten de keuze wil laten maken. Brown erkende de lage acceptatie en bezorgdheid, maar benadrukte dat Microsoft vertrouwen wil opbouwen door transparantie en de waarde van de functie te demonstreren, in plaats van gebruikers te dwingen of te misleiden. Six Dijkstra vraagt hoe Microsoft garandeert dat persoonlijke gegevens niet worden gebruikt voor AI-training, en hoe geïnformeerde toestemming wordt verkregen. Brown benadrukt dat Microsoft transparant wil zijn over gegevensgebruik en zich aan de wetgeving zal houden. Hij bevestigt dat Microsoftgebruikers controle biedt over hun gegevens en volgt de ontwikkelingen in wetgeving om te voldoen aan privacy- en beveiligingsprincipes. Valize vraagt naar externe toegang tot het apparaat voor IT-ondersteuning. Bissell verduidelijkt dat zelfs bij externe toegang de gebruiker via Windows Hello moet authenticeren om toegang te krijgen tot de Recall-functie. Externe hulp kan niet zonder de juiste authenticatie toegang krijgen tot de gegevens, waardoor de beveiliging van de functie gewaarborgd blijft. Kathmann vraagt wat Microsoft anders zou doen bij de introductie van Recall AI. Brown erkent dat de initiële aankondiging te veel gericht was op enthousiasme en niet voldoende op de uitleg van de functie en de bijbehorende kwesties. Hij zou meer nadruk hebben gelegd op de uitleg van privacy- en veiligheidsmaatregelen om een beter begrip en vertrouwen te creëren.

Uitbreiding

Valize vroeg of Microsoft van plan is om de Recall-functie uit te breiden naar grotere bedrijven, aangezien deze momenteel alleen beschikbaar is voor een kleine groep via het Windows Insider-programma. Brown bevestigde dat de functie voorlopig alleen beschikbaar is voor een beperkt aantal gebruikers op de nieuwe Co-Pilot Plus-pc's, die nog niet wijdverspreid zijn. Microsoft wil de functie op termijn breder beschikbaar maken voor bedrijven, maar erkent dat sommige bedrijven mogelijk beperkingen hebben die het gebruik van de functie kunnen belemmeren. De functie blijft optioneel, met zowel goedkeuring van de werkgever als van de werknemer nodig om te worden ingeschakeld.

Snapshots in de praktijk

Kathmann uitte bezorgdheid over de privacy bij het gebruik van de Recall-functie, vooral wanneer gevoelige gegevens zoals naaktfoto's via e-mail worden verzonden. Bissell verduidelijkte dat Recall alleen snapshots maakt van gegevens die al op het apparaat staan en dat Microsoft geen toegang heeft tot deze gegevens. Recall biedt filters om gevoelige inhoud te vermijden, maar gebruikers kunnen ook handmatig snapshots verwijderen. Er zijn geen automatische filters voor specifieke inhoud zoals naaktfoto's, maar Microsoft werkt aan verbeteringen in de detectie van gevoelige gegevens. Brown voegde toe dat Microsoft zich aan wetgeving zal houden zodra die wordt aangenomen, maar niet wacht op regelgeving om de functionaliteit te ontwikkelen. Valize vraagt zich af hoe Microsoft de 'snapshot'-functie van Recall AI definieert, vooral met betrekking tot het herkennen en verwerken van inhoud zoals naaktfoto's. Bissell legt uit dat de AI-modellen lokaal op het apparaat draaien en niet worden getraind met gegevens van snapshots. De modellen worden bijgewerkt door Microsoft en partners, en de data

van snapshots worden niet gebruikt voor training. Microsoft werkt aan verbeteringen in de herkenning van gevoelige gegevens, maar momenteel zijn er geen automatische filters voor specifieke inhoud.

Normenverschuiving

Six Dijkstra wijst op de verschuiving van lokale naar cloudopslag in Windows-systemen en de introductie van ingebouwde advertenties. Ondanks dat Recall AI momenteel lokaal draait, vraagt hij zich af hoe Microsoftgebruikers kan verzekeren dat toekomstige versies geen externe verbindingen met Microsoft-diensten zullen hebben. Brown bevestigt dat Microsoft zich aan de beloften zal houden en benadrukt dat hoewel er mogelijk toekomstige cloud-functionaliteiten kunnen zijn, Microsoft vasthoudt aan zijn principes en wetgeving respecteert.

Groene AI

Kathmann vraagt naar de duurzaamheid van de Recall AI-functie binnen Microsoft's ambitie om koolstofneutraal te worden. Costeris legt uit dat Recall AI lokaal draait op de co-pilot-pc's en niet afhankelijk is van datacenters, waardoor het energieverbruik minimaal is. Hoewel snapshots opslagruimte vereisen, worden ze niet als een belangrijke bron van energieverbruik beschouwd in vergelijking met andere AI-toepassingen. Microsoft investeert echter in technologieën om zijn duurzaamheidsdoelen te halen.

Stemmingen

10 september

Verzamelwet gegevensverwerking VWS I) 36444

De wet is aangenomen evenals de volgende amendementen:

- [Amendement](#) van het lid Paulusma over gegevens opvragen ook mogelijk maken bij de uitvoering van kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering
- [Amendement](#) van het lid Bushoff c.s. ter vervanging van nr. 12 over het onthouden van goedkeuring bij een overname of fusie indien onderzoek wordt gedaan naar de kwaliteit van zorg

Moties ingediend bij de Verzamelwet gegevensverwerking VWS I. Aangenomen zijn:

- [Motie](#) van de leden Dijk en Dobbe over een verbod op private equity in de zorg
- [Motie](#) van het lid Bushoff over nadere regels inzake winstuitkering opleggen aan extramurale zorgaanbieders die bij AMvB noodzakelijkerwijs worden uitgezonderd van het verbod op een winsttoegmerk
- [Motie](#) van het lid Bushoff over ook onderaannemers laten vallen onder het winstverbod als de hoofdaannemer onderhevig is aan het winstverbod conform artikel 5 van de Wet toelating zorginstellingen

Moties ingediend bij het tweeminutendebat Landelijk Rapport Lokale Educatieve Agenda voor en vroegschoolse educatie. Aangenomen zijn:

- [Motie](#) van het lid Soepboer over een juridische verplichting om afspraken over vve te evalueren
- [Motie](#) van het lid Kisteman over een plan om meer doelgroepkinderen gebruik te laten maken van vve

Aangehouden motie ingediend bij de Wet uitvoering verordening ontbossingsvrije grondstoffen en producten

- [Gewijzigde motie](#) van het lid Flach over inzetten op het beperken van import en consumptie van voedselproducten die in de Europese Unie niet geproduceerd hadden mogen worden (t.v.v. 36518-10)

Moties ingediend bij het tweeminutendebat Arbeidsongeschiktheid

Aangenomen zijn:

- 26449-769 Motie [Patijn](#) om in kaart te brengen welke stappen er nodig zijn om het arbeidsongeschiktheidsstelsel in overeenstemming te brengen met het ILO Verdrag.
- 26448-770 Motie [Patijn](#) over een onderzoek naar een ontslagverbod voor 35-minners zoals in sommige cao's al is geregeld.
- 26448-771 Motie [De Kort](#) verbetering van de overdracht van gegevens tussen bedrijfsartsen en verzekeringsartsen zodat wachtlijsten verkort worden.

Eerste Kamer

Deskundigenbijeenkomst Energiewet

De commissie voor Economische Zaken en Klimaat organiseerde op dinsdagavond 10 september een deskundigenbijeenkomst over de Energiewet. Deze openbare bijeenkomst was verdeeld in vier blokjes waarin 14 experts vanuit verschillende perspectieven hun licht lieten schijnen over ontwikkelingen op de energiemarkt. Ze spraken onder meer over de complexiteit van de Energiewet en of de discussie over de Energiewet niet te technisch van aard is.

Energiemarkt

De eerste helft van de bijeenkomst stond in het teken van de ontwikkelingen op de energiemarkt en de gevolgen voor energieleveranciers en netbeheerders. In het eerste blokje ging het over de uitvoerbaarheid van de wet, leveringszekerheid, de borging van vaste contracten en consumentenvoorlichting. In het tweede blokje werd ingegaan op de kaders van 'groene groei', de energiemix van de toekomst en de rol van elektrificatie bij de energietransitie. Momenteel is er nog grote onzekerheid over de energievraag in 2050, bijvoorbeeld omdat er weinig zicht is op de ontwikkeling van een aantal internationale bedrijven. Verder was er aandacht voor de opslag van energie, de netinfrastructuur en de regie die nodig is vanuit de overheid om de energietransitie soepel te laten verlopen. Uitbreiding van de bevoegdheden van de (semi-)overheid om in bepaalde gevallen energie aan te bieden, zou volgens sommige experts kunnen leiden tot marktverstoring.

Capaciteit

Na de pauze, in blokje drie, ging het onder meer over toegang tot energie voor huishoudens met lage inkomens. Volgens sommige experts bevinden we ons op een historisch omslagpunt, vergelijkbaar met de invoering van waterschappen 600 jaar geleden. Ook ging het gesprek over uitbreiding van de capaciteit en het zelf produceren van energie, dat steeds beter gaat. Door productie dicht bij de

consumptie brengen, kan netcongestie worden teruggedrongen. Zo zouden particulieren bijvoorbeeld kunnen leveren aan een ziekenhuis in hun wijk. Lokaal energiedelen zou kunnen voorkomen dat opgewekte energie wordt verspild, of dat mensen hun zonnepanelen uit zetten. Wat goed loopt, is het opwekken van energie via zon en wind. De ontwikkeling van de waterstofeconomie gaat in Nederland te langzaam om het doel van een CO2-vrije elektriciteitsvoorziening in 2035 te halen.

Energiedelen

In het vierde blokje werd onder meer duidelijk dat het energienetwerk moet worden verdriedubbeld. Eén op de drie straten zal de komende jaren open liggen om dit mogelijk te maken. Ook was er aandacht voor de investeringen die van consumenten worden verwacht. Er zijn zorgen over de stijgende belastingen, prijzen en netbeheerkosten: jaarlijks zouden die nu al gemiddeld 1.000 euro hoger liggen dan voor de energiecrisis. Gewezen werd verder op het belang van het definiëren van 'energiearmoede'. Dat zou een kader scheppen voor een meer structureel beleid om dit soort armoede te voorkomen. De vertegenwoordiger van de VNG, beleidsadviseur Niels Hanskamp, hamerde op het belang van dit aspect.

Mix

Senatoren stelden vragen over onder meer de uitvoerbaarheid, mogelijke weeffouten in de wet, en of de infrastructuur is berekend op een energiemix van regionale kerncentrales, zon en wind op zee. Ook vroegen ze naar de werkelijke kosten van kerncentrales en naar het voordeel van publiek-private samenwerkingen. Zorgen waren er bijvoorbeeld over energiecontracten die telefonisch worden afgesloten, de 100.000 huishoudens die in energiearmoede leven en over de vraag wie de energietransitie uiteindelijk zal betalen.

Commissieagenda Tweede Kamer

Datum	Onderwerp	Soort overleg
16-09-2024	Voortgang versterking VTH-stelsel juni 2024	IN
18-09-2024	Participatiewet in balans	IN
23-09-2024	Pakket Belastingplan 2025	TB
24-09-2024	Constitutionele toetsing	CD
24-09-2024	Water	CD
24-09-2024	Wet onderwijsondersteuning zieke leerlingen	IN
25-09-2024	Technische briefing over het wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting	TB
25-09-2024	Rondetafelgesprek over het wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting (VNG uitgenodigd)	RTG
25-09-2024	Regels omtrent productie, transport en levering van warmte (Wet collectieve warmte) (uitgesteld)	RTG
25-09-2024	Politie	CD

26-09-2024	Financiële positie van gemeenten (VNG uitgenodigd)	RTG
26-09-2024	Medische kindzorg	CD
26-09-2024	Inzet algoritmes en data-ethiek binnen de rijksoverheid	CD
26-09-2024	Gezond en veilig werken	CD
26-09-2024	Carbon Captute & storage	CD
26-09-2024	Ruimtelijke ordening (VNG uitgenodigd)	RTG
01-10-2024	Financiën decentrale overheden	CD
02-10-2024	Ruimtelijke ordening	CD
02-10-2024	Uitvoering sociale zekerheid	CD
02-10-2024	Circulaire economie	CD
02-10-2024	Online Kinderrechten	RTG
02-10-2024	'Klimaatneutrale mobiliteit in 2050' door TNO en PBL	TB
03-10-2024	Klimaatakkoord gebouwde omgeving	CD
03-10-2024	Digitale infrastructuur en economie	CD
03-10-2024	Energieraad	CD
03-10-2024	Cybercrime	CD
03-10-2024	Pakket Belastingplan 2025	IN
09-10-2024	Online kinderrechten	CD
10-10-2024	Plan van aanpak 'Stop femicide!'	TB
16-10-2024	Slachtofferbeleid	CD
16-10-2024	Ouderenzorg (incl. ouderenhuisvesting)	CD
16-10-2024	Inburgering en integratie	CD
16-10-2024	Zeden en (on)veiligheid van vrouwen	CD
16-10-2024	Hoofdlijnen debat Klimaat en Energie	CD
16-10-2024	Externe veiligheid	CD
17-10-2024	Verduurzaming industrie	CD
17-10-2024	Wet Collectieve warmte	RTG
17-10-2024	Bescherming persoonsgegevens en digitale grondrechten	CD
17-10-2024	Cultuur	CD
17-10-2024	Armoede- en schuldenbeleid	CD
17-10-2024	Duurzaam vervoer	CD
23-10-2024	Elektriciteitsnet, Energie-infrastructuur & RES	CD
23-10-2024	Cybercrime	CD
23-10-2024	Arbeidsmarktbeleid	CD
23-10-2024	Hoofdlijnennotitie herziening Wiv 2017	CD

24-10-2024	Hoofdlijnendebat Klimaat en Energie	CD
31-10-2024	Regels omtrent productie, transport en levering van warmte (Wet collectieve warmte)	IN
06-11-2024	Kennisveiligheid	CD
06-11-2024	Toerisme & recreatie	CD
06-11-2024	Hersteloperatie kinderopvangtoeslag	CD
07-11-2024	Participatiewet	CD
07-11-2024	Eerstelijnszorg	CD
07-11-2024	Mestbeleid	CD
11-11-2024	Cultuur	WO
11-11-2024	Wetgevingsoverleg inzake de begrotingen BZK, JenV en EZ voor zover het onderwerpen betreft die zien op digitalisering.	WO
13-11-2024	Kernenergie	CD
18-11-2024	Water	WO
18-11-2024	Emancipatie	WO
21-11-2024	Medische preventie	CD
27-11-2024	Waterstof, groen gas en andere energiedragers	CD
27-11-2024	Fossiele subsidies	CD
27-11-2024	Gewasbeschermingsmiddelen	CD
28-11-2024	Energiebesparing	CD
28-11-2024	Elektriciteitsnet, Energie-infrastructuur & RES	CD
04-12-2024	Stikstof, NPLG en natuur	CD
04-12-2024	Kernenergie	CD
04-12-2024	Integraal Zorgakkoord	CD

CD	= Commissiedebat	RTG	= Rondetafelgesprek
Ges	= Gesprek	SO	= Schriftelijk Overleg
In	= Inbreng verslag (wetsvoorstel)	TB	= Technische Briefing
NO	= Nota Overleg	FV	= Feitelijke Vragen
Pet	= Petitie	WO	= Wetgevingsoverleg

Plenaire agenda Tweede Kamer

17 – 19 september (week 38)

- Prinsjesdag
- Algemene Politieke Beschouwingen

24 – 26 september (week 39)

- 35 968 Archiefwet 2021

1 – 3 oktober (week 40)

- Algemene Financiële Beschouwingen

8 – 10 oktober (week 41)

- Begroting Infrastructuur en Waterstaat
- Begroting Binnenlandse Zaken

15 – 17 oktober (week 42)

- Begroting Economische Zaken
- Begroting Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

22 – 24 oktober (week 43)

- Begroting Koninkrijksrelaties
- Begroting Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Begroting Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (onder voorbehoud)

25 oktober t/m 4 november (week 44)

Herfstreces

5 – 7 november (week 45)

- Begroting Asiel en Migratie (onder voorbehoud)
- Begroting Klimaat en Groene Groei (onder voorbehoud)
- 36 446 Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten

12 – 14 november (week 46)

- Belastingplan 2025 (inclusief stemmingen)
- Begroting Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

19 – 21 november (week 47)

- Begroting Justitie en Veiligheid

26 – 28 november (week 48)

- Begroting Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- Begroting Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

3 – 5 december (week 49)

- Stemmingen over alle begrotingen

Plenaire agenda Eerste Kamer

23 januari (week 4)

- Tekst



Update vorming nieuwe Europese Commissie

Op 18 juli heeft de voorzitter van de Europese Commissie (EC), Ursula von der Leyen, haar [politieke beleidslijnen](#) gepresenteerd waar ze in de periode van 2024 tot en met 2029 mee aan de slag wil. De komende maanden zal de EC haar plannen verder uitwerken. Een eerste begin vormen de benoemingsbrieven (mission letters) van de beoogde Eurocommissarissen die volgende week (18-09) worden verwacht. Deze zullen gebruikt worden door het Europees Parlement bij haar hoorzittingen in oktober. Na de stemming in het Europees Parlement zal de EC in november geïnstalleerd worden.

Political guidelines (Europe's Choice)

In haar vorige mandaatsperiode heeft de EC een heel ambitieus pakket maatregelen gepubliceerd over de groene en digitale transitie: de Green Deal en de Digital Decade. Die pakketten moeten in de komende periode geïmplementeerd worden. Zoals in ons [koersdocument](#) is vastgelegd komen de groene, digitale en sociale transitie op lokaal niveau samen. Goed oog voor de uitvoering en een sterk regionaal beleid met financieringsmogelijkheden voor de lange termijn zijn hiervoor cruciaal.

We vinden het daarom positief dat in de guidelines implementatie centraal staat. Daarnaast valt op dat Von der Leyen een leidende rol voor de EU wil behouden in de klimaatonderhandelingen, focust op digitalisering en concurrentiekracht en verder wil met het asiel- en migratiepact.

Draghi-rapport: toekomst van het Europees concurrentievermogen

Op 9 september bracht voormalig voorzitter van de Europese Centrale Bank een rapport uit met aanbevelingen voor het versterken van de concurrentiekracht van de EU. Daarbij brengt hij een advies uit om 750 tot 800 miljard extra te investeren. Lees hier een samenvatting van [Kenniscentrum Europa Decentraal](#).

Tijdens de Europese Week van Regio's en Steden zullen we vanuit de VNG met verschillende DG's van de Europese Commissie in gesprek gaan en o.a. bij deze aanbevelingen stilstaan. Ondertussen werkt gedeputeerde Martijn van Gruijthuisen, van de Nederlandse delegatie bij het Comité van de Regio's, als rapporteur aan een opinie, waaraan we ook vanuit de VNG onze bijdragen zullen leveren.

Europese Week van Regio's en Steden

7 tot en met 10 oktober vindt in Brussel de jaarlijkse Europese Week van Regio's en Steden plaats. De VNG is hier aanwezig met de directie en verschillende bestuurders. We zullen langsgaan bij DG's van de Europese Commissie, de Permanente Vertegenwoordiging en we organiseren een eigen netwerkreceptie. Op [onze website](#) vindt u een overzicht.

Agenda Europese Comité van de Regio's

Datum	Onderwerp
17/18-09	Externe vergadering COTER over o.a. cohesiebeleid en territoriale samenwerking
19-09	Stakeholder Consultation: Artificial Intelligence
24-09	CIVEX vergadering over o.a. democratisering, Oekraïne en Afrika

26/27-09	Externe vergadering ENVE over o.a. toekomstig klimabeleid
01-10	SEDEC vergadering over o.a. geografische verschillen en sociale ongelijkheid
03-10	NAT vergadering over o.a. het concurrentievermogen van de landbouwsector
07/09-10	Plenaire vergadering CvdR over o.a. het Hongaars voorzitterschap, EU-uitbreiding, het RRF en windenergie

Agenda Congres Raad van Europa

Datum	Onderwerp
15/17-10	Plenaire vergadering

Het VNG Lobbymemo wordt gemaakt door:

Den Haag: Richard van Vliet, Jesse de Jong-Paalvast,
Wenneke Koenders en Behzad Sourani
Brussel: Team Europa